

кредитні складові, податкові інструменти. Для підвищення ефективності туристичної діяльності особливе значення має удосконалення фінансово кредитних та податкових інструментів з метою активізації підприємництва та збільшення капіталізації й конкурентоспроможності туристичних підприємств, у т. ч. на світових ринках туристичних послуг.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України від 18.11.2003 № 1282-IV // Офіційний вісник України. – 26.12.2003. – № 50. – С. 34.
2. Ігнатенко М.М. Проблеми та перспективи розвитку сільського туризму в Україні / М.М. Ігнатенко // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького. – Серія «Економічні науки». – Т. 12, № 1 (43). – Львів, 2010. – С. 252 – 255.
3. Концепція розвитку туризму і курортів в Україні [Електронний ресурс] : проект. – Режим доступу : <http://tourism.gov.ua/doc.aspx?id=411>.
4. Сарапіна О.А. Еколого-економічні напрями підвищення якості послуг в рекреаційній зоні/ О.А Сарапіна, Т.А. Пінчук// Таврійський науковий вісник: Збірник наукових праць. – Херсон: ХДАУ, 2007. – Вип. 49. – С.219-227.

УДК 338.2

ЗАКУПІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У КОНЦЕПЦІЇ ЛОГІСТИКИ М'ЯСОПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА

**Нечипоренко В.В., к. с.-г. н., доцент, Нечипоренко О.Л., к. вет.н., доцент
Сумський національний аграрний університет**

Розглянуто питання управління закупівлями у концепції логістики. досліджено обсяги закупівель основної та допоміжної сировини та визначено пріоритетних постачальників у формуванні загального обсягу поставок .

The question of procurement in the concept of logistics. researched volume purchases primary and secondary raw materials suppliers and priority in the formation of total supply.

Постановка проблеми. Особливого значення в сучасних умовах ринкових відносин набуває закупівля товарів, яка є основою ефективної діяльності підприємства. Діяльність, яка полягає у здійсненні закупівель, є дуже комплексною, оскільки пов'язана як з функціональними видами діяльності на підприємстві, які утворюють ланцюг вартості, так і з зовнішнім оточенням. Кожний суб'єкт господарювання при цьому самостійно оцінює конкретну ситуацію та приймає рішення. Світовий досвід свідчить, що лідерство в конкурентній боротьбі здобуває той, хто компетентний в галузі логістики та володіє методами логістики [3].

Логістичне управління закупівельною діяльністю – це управління матеріальними потоками у процесі забезпечення підприємства матеріальними ресурсами [2].

Закупівельна логістика має займатися організацією пошуку та закупівлею необхідних матеріалів відповідної якості та за мінімальними цінами. У підвищенні ефективності заготівельної логістики істотну роль відіграє аналіз можливих логістичних витрат [1].

Закупівельну діяльність у концепції логістики підприємства й галузі необхідно розглядати як цілісний механізм у всьому логістичному ланцюзі руху товарів, у якій кожний з об'єктів (служб, підприємств) повинен оцінюватися з урахуванням його впливу на всі інші [1].

Отже, для успішного функціонування логістичних систем потрібно створення необхідних умов на об'єктах логістизації та модифікації традиційних форм і методів сучасної логістики для їхнього продуктивного використання на українських підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання закупівель у концепції логістики за останнє десятиліття знайшли доволі широке відображення в економічній літературі. Значну увагу їхньому вивченню приділяють такі науковці, як Коноваленко В. М. [1], Крикавський С., Чухрай Н. [2], Павленко А.Ф., Войчак А.В. [3].

Постановка завдання. Метою статті є дослідження закупівельної діяльності ПАТ "Конотопм'ясо" у концепції маркетингової логістики.

Виклад основного матеріалу дослідження. М'ясопереробне підприємство для здійснення виробничого процесу використовує матеріальні, трудові, природні, інформаційні та грошові ресурси.

На сьогодні підприємство ПАТ "Конотопм'ясо" випускає понад 210 найменувань продукції, в тому числі 120 сортів ковбасних виробів. Із них - 14 сирокочених і сиро в'ялених, 9 найменувань консервів, м'ясо яловичини та свинини, субпродукти, тваринні харчові жири. За показниками роботи останніх років ПАТ "Конотопм'ясо" увійшло до числа найкращих підприємств галузі на Україні.

Забезпечення ефективності процесу виробництва вимагає наявності організації матеріально технічного забезпечення, яка включає в себе вивчення та аналіз ринку постачальників, оперативне управління запасами, контроль за ефективністю використання ресурсів. Підготовку проектів управлінських рішень, спрямованих на зниження матеріаломісткості продукції повинен здійснювати відділ матеріально технічного забезпечення, використовуючи інформаційну базу бухгалтерського відділу підприємства. Функції такого відділу на ПАТ «Конотопм'ясо» виконують два підрозділи: відділ постачання та відділ заготівель.

Щоб дати загальну оцінку результатам господарських операцій по закупівлі матеріальних цінностей, безпомилково визначити затрати на матеріальні цінності в собівартості продукції, необхідно визначити які саме закупівлі здійснює дане підприємство поділивши ці товари на дві групи: основні; допоміжні. Початковою фазою циклу "виробництво - продаж" є закупівля сировини. Отже, до основної групи товарно-матеріальних закупівель можна віднести м'ясо, харчові добавки, оболонку для ковбасних виробів та устаткування. Крім того для процесу виробництва необхідні й допоміжні товари такі, як: шпигат, кліпси, петлі. Відділ заготівель займається лише закупкою м'яса, як у вигляді живої худоби, так і у вигляді фасованого та мороженого м'яса.

До основних товарів, закупівлю яких здійснює підприємство, а саме відділ заготівель відноситься м'ясна продукція.

Таблиця 1

Обсяги закупівель м'ясної сировини по регіонах, т

Показники	Роки			Відхилення 2011 р. від 2009 р.	
	2009	2010	2011	+, -	%
Закуплено худоби, всього	2146,0	1181,0	1182,0	-964,0	55,1
в т.ч. в регіонах:					
Сумської обл.	1559,0	914,0	956,0	-603,0	61,3
Чернігівської обл.	587,0	267,0	226,0	-361,0	38,5
в т.ч. закуплено у населення	906,0	460,0	456,0	-450,0	50,3

Як свідчать дані таблиці 1 на 44,9 % (або 964,0 т) скоротилась кількість сировини, що закуповувалась підприємством по Сумській і Чернігівській областях. Таке скорочення сталося за рахунок низької ціни, що пропонує підприємство.

Динаміку закупівлі м'ясної сировини від різних постачальників проаналізуємо у таблиці 2.

Дані таблиці 2 свідчать про зниження загальної кількості переробленої м'ясної сировини на 1178,0 тони або 44,3 %, що обумовлено зниженням ціни на сировину, яка закуповувалась.

Таблиця 2

Динаміка обсягів закупівлі м'ясної сировини від різних постачальників

Постачальники сировини	2009р.		2010р.		2011р.		Відхилення 2011р. до 2009р.	
	Обсяг закупівлі, т.	Питома вага, %	Обсяг закупівлі, т.	Питома вага, %	Обсяг закупівлі, т.	Питома вага, %	+/-	п.в.
Сільсько-господарські підприємства	1240,0	46,6	721,0	52,1	726,0	48,9	-514,0	2,3
Населення	906,0	34,0	460,0	33,2	456,0	30,7	-265,0	-3,3
Привозне м'ясо (морожене)	516,0	19,4	203,0	14,7	302,0	20,4	-214,0	1,0
Всього	2662,0	100,0	1384,0	100,0	1484,0	100,0	-1178,0	-

Слід зазначити, що на діяльність м'ясопереробного підприємства також негативно впливають ряд дестабілізуючих чинників. Особливо гострими погрозами є низький рівень ефективності виробництва м'яса худоби сільськогосподарськими виробниками; цінова конкуренція з боку імпортерів м'яса і виробників м'ясної продукції з інших регіонів; цінової диспаритет на вироблену і споживану продукцію сільськогосподарськими виробниками; низький рівень розвитку ринкової інфраструктури.

Тоді як відділ постачання здійснює закупівлю іншої сировини (допоміжних матеріалів), спецодягу, супутніх товарів та обслуговує їдальню, проаналізуємо динаміку його закупівель у таблиці 3.

Аналізуючи дані таблиці 3, слід відзначити, що найбільшу питому вагу

серед заготівель допоміжних матеріалів в середньому за три роки займають харчові добавки (36,6%), адже вони є найдорожчими серед представлених у таблиці товарів та потребуються у великій кількості. Незважаючи на збільшення обсягів виробництва за останні три роки, обсяги їх закупівлі в грошових одиницях також зросли. Досить дорогим товаром є і оболонка, але її питома вага у загальній структурі незначна (11,0%) та обсяги закупівель за 2009р.-2011р. скоротились, адже потреба в оболонці існує лише на ковбасні вироби, обсяг виробництва яких також скоротився.

Таблиця 3

**Динаміка обсягів закупівель допоміжних матеріалів для
основного виробництва**

Вид продукції	2009 р., тис.грн	2010 р., тис.грн	2011 р., тис.грн	Відхилення 2011 р. до 2009 р.		Всередньому за три роки, тис. грн
				+/-	%	
харчові добавки	247,4	235,3	250,0	2,6	105,5	244,2
натуральні спеції	7,2	4,5	5,7	-1,5	79,2	5,8
кліпси, петлі	34,7	27,5	30,4	-4,3	87,6	30,9
білкозин,фабіос, фазер	45,1	39,7	40,3	-4,8	89,4	41,7
поліомід	34,1	30,5	33,2	-0,9	97,4	32,6
самоклійка	37,2	33,2	35,1	-2,1	94,4	35,2
каларетка	6,8	5,4	8,6	1,8	126,5	6,9
шпагат	7,9	4,3	4,5	-3,4	57,0	5,6
целофан	25,7	23,1	28,5	2,8	111,0	25,8
пакети вак.	32,5	27,3	30,8	-1,7	94,8	30,2
черева	71,3	62,1	65,3	-6,0	91,6	66,2
сухе молоко	24,5	22,7	27,2	2,7	111,0	24,8
яєчний порошок	7,4	6,9	7,6	0,2	102,7	7,3
крохмал	6,8	5,3	5,5	-1,3	80,9	5,9
потреби їдальні	13,7	11,5	10,3	-3,4	75,2	11,8
потреби кулінарії	7,5	7,8	8,4	0,9	112	7,9
спец, одяг	90,6	84,2	79,1	-11,5	87,3	84,6
Всього	500,4	431,3	470,5	-299	94,0	467,4

Роблячи висновки, можна відзначити, що спостерігається загальна тенденція до зниження обсягів закупівель за майже усіма видами продукції, окрім спецій, етикетки, витрат на потреби кулінарії, яєчного порошку, сухого молока та целофану. Особливо знизились витрати на спецодяг, що пов'язано зі скороченням кількості робітників на підприємстві.

Підприємство ПАТ «Конотопм'ясо» працювало з трьома групами постачальників, дані про річний обіг з якими подано в таблиці 4.

Проведений АВС- аналіз постачальників показує, що найбільший обсяг закупівлі у 2011 році підприємство здійснило у сільськогосподарських підприємств, що й склали групу А. У групу В увійшло населення, питома вага закупівель від якого склала 24,2, та постачальники із-за кордону - 23,2%. На основі цього аналізу можна зробити висновок про перевагу роботи з певними постачальниками для даного підприємства. Так, якщо витрати на заходи у

сфері закупівель потрібно скоротити, то доцільно приділяти увагу насамперед А-постачальникам, оскільки більш інтенсивна робота з ними може вплинути на загальний обіг підприємства.

Таблиця 4

АВС- аналіз даних про постачальників за 2011 рік

Постачальники	Обсяг закупівлі, т	Частка у загальному обсязі, %	Обсяг кумулятивний, %	Група
С.-г. підприємства	726,0	48,9	48,9	А
Населення	456,0	30,7	79,6	В
Закордонні постачальники	302,0	20,4	100,0	В
Всього	1484,0	100,0	100,0	-

Постачальників обирають враховуючи ціну на їх товар, його якість, терміни та умови постачання тощо. Підприємство може скоротити запаси на продукцію, що закуповується, адже постійні постачальники є більш надійними. Але необхідно аналізувати і нових постачальників, що можуть скласти конкуренцію існуючим або навіть надати більш вигідні умови поставок. Транспортування майже всіх закуповуваних товарів, окрім натуральних спецій здійснюється автомобільним транспортом, але деякі з них власним, а інші транспортом постачальника або найманим.

Висновки. Таким чином робота підприємства ПАТ «Конотопм'ясо» в цілому та зокрема відділу закупівель налагоджена не належним чином. Отже, керівництву відділу закупівель ПАТ «Конотопм'ясо» слід звернути увагу на контроль за наявністю, використанням та нормуванням запасів, їх оперативному управлінню і плануванню обсягу закупівель. Тут значну допомогу може надати використання сучасних комп'ютерних технологій.

Література:

1. Коноваленко В. М. Закупівельна діяльність підприємства в логістичній системі товароруку // Вісник КНТЕУ. - 2005. - №4.- С. 54-592.
2. Крикавський Є., Чухрай Н. Промисловий маркетинг. Підручник. Львів: Видавництво Нац. ун. "Львівська політехніка", 2004, 472 с
3. Павленко А. Ф., Войчак А. В Маркетинг Підручник - К. КНЕУ, 2003. - 246 с.

УДК: 332.122:338.43 (477.8)

**РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ: СТАН,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Пилипенко К.А., к.е.н., доцент

Полтавська державна аграрна академія

Досліджено сучасний стан та проблеми розвитку сільських територій України, виявлено основні чинники, що перешкоджають їх розвитку, а також запропоновані перспективи їх розвитку з урахуванням досвіду країн ЄС.

The modern state and problems of rural Ukraine and identified key factors that hinder their development, and offered their perspectives on the experience of EU countries.